

NVEs vurdering av NorthConnect

Vedlegg B

Vedlegg B – Sammenfatning av høringsuttalelser

Innhold

Vedlegg B – Sammenfatning av høringsuttalelser	1
1.0 høringsprosess	3
2.0 Innkomne merknader	3
1.1 Kommunale og regionale myndigheter	3
1.2 Sentrale myndigheter	7
1.3 Interesseorganisasjoner og bedrifter	9
1.4 Privatpersoner	15

1.0 høringsprosess

Konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse, ble sendt på høring 7.2.2018. Fristen for å komme med merknader ble satt til 15.4.2018. Den offentlige høringen av søknadene med konsekvensutredning ble kunngjort to Avisa Hordaland og Hardanger Folkeblad og Norsk lysingsblad.

Følgende instanser fikk søknaden på høring:

Eidfjord kommune, Fylkesmannen i Hordaland, Hordaland fylkeskommune, Avinor AS, Bergen og Hordaland Turlag, BKK Nett AS, Bømlo kommune, Den norske Turistforening, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) region vest, Fiskarlaget Vest, Fiskeridirektoratet region vest, Fortidsminneforeningen i Hordaland, Forum for natur og friluftsliv Hordaland, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådet vest, Granvin herad, Hardanger Energi AS, Haugesund kommune, Hordaland Bonde- og småbrukarlag, Hordaland Bondelag, Hydro Energi AS, Industri Energi – Stavanger, Jondal kommune, Karmøy kommune, Klima- og miljødepartementet, Kvam herad, Kvinnherad kommune, Kystverket vest, Landbruksdirektoratet, Mattilsynet, Miljødirektoratet, Miljøstiftelsen Bellona, Natur og Ungdom, Natur og Ungdom Hordaland, Naturvernforbundet i Hordaland, Norges fiskarlag, Norges jeger- og fiskerforbund – Hordaland, Norges Miljøvernforbund, Norges naturvernforbund, Norkring AS, Norsk institutt for by- og regionforskning, Norsk Ornitologisk forening, Odda kommune, Olje- og energidepartementet, Oljedirektoratet, Petroleumstilsynet, Statens strålevern, Statens vegvesen – region vest, Statkraft Energi AS, Statnett SF, Stord kommune, Sveio kommune, Telenor kabelnett, TeliaSonera Norge AS, Tysnes kommune, Ullensvang kommune, Ulvik herad, Utsira kommune, Vindafjord kommune,

NorthConnect KS orienterte berørte grunneiere og tekniske etater om søknaden og om fristen for å komme med uttalelser.

2.0 Innkomne merknader

NVE mottok 44 høringsuttalelser til konsesjonssøknaden. Samtlige uttalelser er sammenfattet under. NorthConnect kommenterte uttalelsene i brev av 8.11.2018.

1.1 Kommunale og regionale myndigheter

Bømlo kommune (26.4.2018) forutsetter at kabelen legges utenom registrerte tråleområder/gytefelt. Bømlo kommune forutsetter at kabelen graves ned, ettersom tildekking med stein vil kunne skade både redskap og fangst.

Eidfjord kommune (23.4.2018) anser NorthConnect som et nasjonalt viktig tiltak og kommunens grunnholdning er derfor positiv. Det er betinget at fordelene med NorthConnect må være større enn ulempene, for Eidfjord kommune. Kommunen synes det er vanskelig å se hvilke positive virkninger tiltaket vil ha for kommunen, foruten usikker eiendomsskatt og sysselsettingseffekt. Eidfjord kommune understreker at endelig uttalelse fra kommunen først vil bli avgitt når bruk av spillvarme er avklart og de øvrige temaer som har direkte virkninger for kommunen.

Eidfjord kommune har begrenset flatt areal tilgjengelig og området i Simadal er et av de mest verdifulle arealene kommunen har igjen for utvikling. Kommunestyret vektlegger at omformerstasjonen og koblingsanlegget vil utgjøre et dominerende landskapselement som vil ha betydning for turisme og reiseliv.

Eidfjord kommune påpeker at det ikke er begjært skjønn og at NorthConnect ikke har gitt en begrunnelse som tilsier at det foreligger et særlig tilfelle for samtykke til forhåndstiltredelse, jf. oreigningslova § 25.

En samlet kommuneøkonomisk analyse burde vært gjennomført. Det vises til at eiendomsskattordningen er under endring. Eidfjord kommune kan således ikke legge til grunn at kommunen er sikret skatteinntekter som følge av kabelen.

Kommunen mener det er viktig at det er god planlegging og tilrettelegging for å sikre utvikling av næringslivet lokalt og regionalt. Uten dette, kan ikke Eidfjord kommune se at tiltaket vil bidra til lokale arbeidsplasser.

Av hensyn til trafiksikkerhet trenger kommunen konkrete forsikringer om både tidspunkt for anleggstrafikk og etablering av gang- og sykkelvei før kommunestyret kan avgi endelig høringsuttalelse. Kommunen er bekymret for anleggstrafikken på fylkesvei 103 og konsekvensene det vil ha for turisme (cruiseskip) og skolevei. For kommunen er det sentralt at gang- og sykkelvei er på plass før anleggstrafikken starter.

Kommunen er positive til at de legges til rette for at spillvarmen fra anlegget kan utnyttes. Samtidig kan ikke kommunen legge en slik mulighet til grunn før det foreligger en utredning som inkluderer mengde spillvarme, leveringssikkerhet, hvilke teknisk koblinger som er nødvendig, samt grensesnitt mellom NorthConnect og kommunen.

Karmøy kommune (12. april 2018) vedtok følgende i formannskapet:

Karmøy kommune vil anmode om at Norges konkurransefortrinn for internasjonale etableringer av kraftkrevende industri og tilhørende arbeidsplasser, direkte og indirekte i leverandørindustrien, utredes bedre før tillatelse til utlandskabler gis.

Hvis kabelen bygges vil Karmøy kommune anmode om at statlige myndigheter følger opp kapasitetsutnyttelse gjennom konsesjonsvedtak som sikrer at Norges konkurransefortrinn for kraftkrevende industri ikke svekkes.

Karmøy kommune vil understreke viktigheten av at de avbøtende tiltak for fiskeri gjennomføres som planlagt, hvor det opprettes tett dialog med fiskerlagene. Karmøy kommune kan ikke se tiltaket har arealmessige konsekvenser for kommunen.

Kommunens uttalelse følger vedlagt.

Kvam herad (22.5.2018) ber om at det blir gjort en grundigere helhetsvurdering av miljøet og den marine faunaen på de store dypene i Hardangerfjorden, som en konsekvens av legging og drift av kabelen. Kvam herad mener at ved skipsvrak der kulturminneverdien er uavklart, skal kabelen legges utenom skipsvraket. Det er viktig at lokalt viktige friluftsområder blir kartlagt og synliggjort på kart,

på lik linje med statlig sikrede friluftsområder. Kvam herad mener kabelen må legges utenom korallrevet ved Ljoneshalvøya. Kommuneplanen sin arealdel for Kvam herad må legges til grunn for det videre arbeidet med detaljplanlegging av kabelen i forhold til akvakultur og fortøyninger. Kvam herad legger til grunn at det opprettes god dialog med fiskeri- og skipsfartsnæringen under kabelleggingen. Tidligere miljørapporter utarbeidet for Sima-Samnanger bør legges til grunn for dette arbeidet.

Kvinnherad kommune(12.04.2018) tar konsesjonssøknaden til etterretning. Det legges til grunn at legging av kabelen gjøres i nært samarbeid med fiskeri- og havbruksnæringen. Og at disse interessene ikke blir forringet. Kvinnherad kommune ber om at det legges en plan for kabelen etter utgått levetid.

Stord kommune (12. april 2018) vedtok følgende i formannskapet den 11. april 2018:

Leverandørindustrien er svært viktig for verdiskaping og sysselsetting, både lokalt og nasjonalt. Gjennom omstillingsprosesser har industrien dei siste åra styrka konkurransekrafta, og vunne store oppdrag i sterk, internasjonal konkurranse. Det er difor viktig at sjøkabelen NorthConnect ikkje førar til operasjonelle hindringar eller tid- eller kostnadskrevjande restriksjonar for leverandørindustrien.

Stord kommune er uroa over at konsekvensutgreiinga for straumkabelen NorthConnect ikkje drøftar konsekvensar for leverandørindustrien, og meiner konsekvensutgreiinga må oppdaterast med konsekvensar for vefts- og baseverksemdar sine maritime operasjonar. Dersom konklusjonen i ei oppdatert konsekvensutgreiing er negative konsekvensar for leverandørindustrien, vil Stord kommune gå imot at Olje- og energidepartementet gjev konsesjon til tiltaket.

Stord kommune har elles ikkje merknadar til konsekvensutgreiinga eller tiltaket.

Kommunens utredning er vedlagt.

Tysnes kommune (13.04.2018) er opptatt av at anlegg og drift av kabelen ikke må hindre fri ferdsel eller fremtidig utnyttelse av kommunens areal, slik det er avsatt i gjeldende kommuneplan, eller at den er til hinder for etablering av nye kaiområder. De legger til grunn at det ikke foreligger endelig vedtatt kystsonenplan, interkommunal strandsonenplan eller at sjøarealet ligger i kandidat område for marint vern.

Andre viktige områder som fremheves er gyteområde for torsk rundt Laukhammar og et større reketrålfelt i Onarheimsfjorden. Anleggsarbeid må legges i en tid på året som gir minst skade for yngel og fiskerinæring.

Kommunen mener kabeltraseen må merkes i sjøkart og at den ikke er til hinder for fergetrafikk og fremtidig fastlandsforbindelse mellom Stord, Kvinnherad og Tysnes. Det bør tas i bruk eksisterende vegger for tilkomst til sjø og ved behov for eventuelle nye adkomstveger ønsker kommunen å bli informert om i en tidlig fase. Tysnes kommune ber også om at det legges til rette for fremtidig kryssende infrastruktur på havbunnen.

Ullensvang kommune (24.4.2018) har gjort følgende vedtak: «Ullensvang heradsstyre er positive til konsesjonssøknaden på vilkår at de foreslåtte avbøtende tiltakene i konsekvensutredningen gjennomføres.»

Ulvik Herad (21. mars 2018) fattet følgende vedtak i formannskapet:

Ulvik herad meiner at kablar av denne storleik må byggast og driftast av det offentlege.

Ulvik herad vil rå frå konsesjon for omsøkte kabel mellom Simadal i Eidfjord og Petershead i Skottland. Utanlandskablar kan på sikt føra til dyrare straum i Noreg. Dette vil svekka norsk industri si konkurranseevna, og likeeins vera til ulempe for norske forbrukarar.

Etter bygging av Sima-Samnanger opplever ein større reguleringar av vassmagasina i heradet og dei negative konsekvensar dette har for bruken av området, både til rekreasjon og friluftsliv. Bygging av ny kabel vil etter UH sitt syn auka presset på vassmagasina. Desse konsekvensane er ikkje godt nok utgreidd.

Hordaland fylkeskommune (17.04.2018) og (20.4.2018) ved Hordaland fylkesutvalg har fattet vedtak om følgende uttalelse:

En konsesjon må inneholde en vurdering av pris, miljø, virkninger for kraftsystem, forsyningssikkerhet, inntekter og utgifter. Hordaland fylkeskommune mener Statnett bør eie kabelen. Det må høstes erfaringer fra eksisterende kabler og kabler under bygging før NorthConnect får konsesjon.

Hordaland fylkeskommune er positiv til søknaden fra NorthConnect om ny kabel til Storbritannia. Prosjektet kan skaffe arbeidsplasser i en tid med stigende arbeidsløshet i mange kommuner.

Hordaland fylkeskommune ber om tilleggsutredninger av virkninger for norske strømkunder og hvem som skal dekke kostnaden med utbyggingen av kabelen. Det bes også om utredning av virkninger for naturmangfold i vassdrag under effektkjøring.

Hordaland fylkeskommune mener det bør stilles følgende vilkår:

- Ingen norsk nettkunder blir belastet med kostnader
- Inntekter må bidra til styrking av sentralnettet
- Departementet må vurder konkurransemessige konsekvenser av å gi konsesjon
- Strengt krav til effektkjøring slik at naturmangfold i vassdragene ikke får negative virkninger
- Forsyningssikkerhet i regionen må prioriteres frem for kommersielle behov
- Det må legges fiber sammen med kabelen
- Verdiskaping i kommunene lokalt må ha prioritet
- Gang og sykkelveg må bygges i Simadal før anleggsstart
- Omformerstasjon må landskapstilpasses
- Ingen konsekvens for grunnvannsbrønner
- Flytte trafoer til sørsiden for å redusere støy
- Ingen anleggsarbeid i fjorden under brislingfiske
- Justering av trasé ved ev. treff av koraller eller andre sårbare naturtyper
- Anleggsarbeid bør gjennomføres etter hekkesesong

Jordkabel bør vurderes ved kryssing av elva av hensyn til landskap og friluftslivsområde for handikappede, men ikke dersom det gir negative virkninger for anadrom fisk.

Fylkesmannen i Hordaland (2.5.2018) mener søknaden ikke gir utfyllende opplysninger om graving, sprenging eller alternativ arealbruk for kabel og utfylling av elv i sør, noe som gjør det vanskelig å ta stilling til samlede arealkonflikter. Fylkesmannen legger til grunn at informasjon om dette vil fremkomme i MTA-plan når den kommer på høring. Fylkesmannen mener det er viktig å sikre at tiltaket ikke gir virkninger som kan true levevilkårene for anadrom fisk i Simavassdraget og det må settes vilkår som sikrer dette. Alle inngrep som vil påvirke vassdrag krever særskilt tillatelse fra

Fylkesmannen, jf. vannressursloven § 11. Dersom bygging av omformerstasjonen medfører at elva må legges om, må NVE også sannsynligvis vurdere forholdet til vannressursloven. Fylkesmannen meldt oppstart av planarbeid for marint vern av et areal i Ytre Hardangerfjord i 2015, og tilrådingen for vern er sendt Miljødirektoratet høsten 2015. Saken må derfor vurderes i lys av naturmangfoldloven § 44, for å sikre at vernekvalliteter ikke går tapt under den formelle verneprosessen. NVE må gjøre denne vurderingen. Fylkesmannen påpeker at selv om det gjort en vesentlig innsats for å finne en trasé som ikke skader korallrev så er tiltaket i utgangspunktet i strid med fremlegget til verneforskrift. Fylkesmannen er usikker på hvor langt finpartikler kan drive med strømmen og hvilke konsekvenser dette kan gi for koraller, svamper og annet viktig dyreliv på havbunnen. Det vises til naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker, og at tiltakshaver skal bruke beste mulige teknologi når kabelen skal legges. Det bør minimeres oppvirvling av sediment ved å suge opp underveis og deponere massene lengre i fra de sårbare områdene.

Området for omformerstasjonen er utsatt for flom, jord- og flomskred, snøskred og steinsprang. Fylkesmannen tilrår at NVE forsikrer seg om at hele det aktuelle området er kartlagt tilstrekkelig for all naturfare. Det kan se ut til at det ikke er gjort vurderinger av eventuelt overvann i planområdet. Det er viktig å ta hensyn til fremtidig økning i nedbør for vannstrengene i fjellsiden. Fylkesmannen mener at eventuelle sikringstiltak med fordel kunne vært avklart i konsesjonssøknaden og ikke utsatt til detaljplanleggingen.

Vurderinger av risiko og sårbarhet til andre typer hendelser enn flom, skred og havnivåøkning er ikke gjennomført. Eksempler på andre tema er hendelser utenfor planområdet som kan få konsekvenser for tiltaket.

1.2 Sentrale myndigheter

Klima og miljødepartementet (6. april 2018) vil avvente høringsinstansenes syn og Olje- og energidepartementets videre oppfølging av saken.

Fiskeridirektoratet (19.4.2018) påpeker at på rekefeltene bør bruk av steinfylling begrenses til et minimum, men dersom det er nødvendig bør det brukes så små stein som mulig. Fiskeridirektoratet er opptatt av at helningsvinkelen på steinfyllinger er så liten som mulig slik at trålredskap lettere kan krysse, uten å grave med seg steinmasser som kan medføre tap av redskap eller fangst. Fiskeridirektoratet oppfordrer til dialog med lokale fiskerlag og Fiskebåt, slik at konflikter i anleggsfasen kan unngås.

Fiskeridirektoratet region vest (20.4.2018) mener konsekvensutredningen er god og er fornøyd med at det er lagt opp til et bredt samarbeid med fiskere, fiskerlag og akvakulturselskap. Det er ikke registrert gyteområde i traseen. Kabelen legges også i hovedsak utenfor områder med koraller. Alle de store tareforekomstene i utløpet av Hardangerfjorden berøres ikke av kabelen. Fiskeridirektoratet region vest ser derfor ikke at tiltaket får store konsekvenser for fiske og biologisk mangfold. Det poengteres at akvakulturselskapene må få god tid til å forberede seg til å flytte fortøyninger.

Kystverket vest (13.4.2018) viser til at arbeidet med konsekvensutredning av valgt trasé har skjedd i tett dialog med Kystverket. Kystverket peker på at området ved Stord er veldig viktig da det tidvis legges dype forankringer her. Det vises til områdene Eldøy, Dignernessundet, Hugelhammaren og Hilleøyene. Kystverket mener det viktig at legging av kabelen ikke kommer i konflikt med aktiviteten tilknyttet disse områdene og ikke legger begrensninger for aktiviteten på Stord.

Ved ankringsområdet i Simadalsfjorden skal kabelen ilandføres og Kystverket er kritiske til tiltak som vil forringe dette området. Selv om området ikke er mye i bruk har det en viktig plassering innerst i Hardangerfjorden. Det er forslått å etablere en moringsbøye i området for å unngå at kabler ol. blir skadet ved ordinær oppankring. Kystverket mener dette er problematisk fordi det krever at bøyen blir

merket med lys, vedlikeholdes og det krever ekstra ressurser da skipsmannskapet ikke kan koble til bøyen på egenhånd.

Mattilsynet (13. april 2018) kan ikke se at tiltaket gir økt smittefare eller risiko for fiskevelferd for oppdrettsanlegg i området, men presiserer at fisk i Simavassdraget eller i oppdrettsnæringen ikke må være skadelidende som følge av tiltaket. Anleggsarbeidet må ikke forurense drikkevannskildene i Simadal og NorthConnect bes gjennomføre de avbøtende tiltak som er foreslått i konsekvensutredningen.

Tekniske instanser

BKK Nett AS (13.04.2018) informerer om at NorthConnect ikke vil utløse investeringer i nettet omfattet av BKKs utredningsområde.

Telenor (12.04.2018) mener det må tas hensyn til deres kabler på sjøbunnen, både fysisk og elektromagnetiske forstyrrelser. Vedlagt uttalelsen er kartutsnitt med kabler. Telenor påpeker at det er økende utfordringer med tilbakematet støy i AC- nettet og de legger til grunn at det stilles samme krav som for Statnett sine VSC, HVDC-anlegg. Telenor legger til grunn at utbygger bekoster nødvendige omlegginger og beskyttelsestiltak.

Statnett SF (22.6.2018) mener det er rasjonelt å utsette NorthConnect inntil man har bedre kunnskap om virkningene for det nordiske kraftsystemet, driftserfaring fra kablene som er under bygging. Handelskapasiteten i synkronsystemet vil, med kablene som er under bygging, øke til opp mot 10 000 MW. Sammen med mer uregulert produksjon gir dette ulike utfordringer for driften av kraftsystemet. Den viktigste er ifølge Statnett balanseringen ved større og hyppigere endringer i kabelflyt og nordisk kraftproduksjon. Statnett mener derfor det er viktig å ha driftserfaring med mellomlandsforbindelsene som nå er under bygging, samt planlagte tiltak i synkronsystemet, før eventuelt nye kabler realiseres.

Statnett viser også til at de har inngått intensjonsavtale med Svenska Kraftnett som omhandler planlegging av mulige kapasitetsøkninger mellom Norge og Sverige for å møte nordiske utfordringer og forventet effektknapphet i Sverige.

Statnett mener det er flere viktige punkter som bør være avklart før det er grunnlag for å starte et nytt kabelprosjekt. Store politiske og regulatoriske endringer bør være forstått og håndterbare. Herunder vil Brexit-avtalen kunne være av stor betydning for å kunne etablere en effektiv handelsløsning. Videre understreker Statnett betydningen av å utrede flere alternativer og at alternativene utredes i et bredest mulig perspektiv. Det er viktig at en partner har god kjennskap til kraftsystemet, de regulatoriske og politiske forhold i landet som tilknyttes. Statnett mener dette er et vesentlig risikoreduserende tiltak. Det er ifølge Statnett nødvendig å gjøre grundige vurderinger sammen med en kompetent partner av hvilket tilknytningspunkt som er best egnet i landet som tilknyttes. Kapasiteten i leverandørmarkedet er en sentral faktor i vurderingen av både timing, lønnsomhet og risiko. Det er et begrenset antall leverandører som kan levere på det kvalitetsnivået som kreves.

Statnetts estimerer for tapskostnader i det norske nettet og for reduksjon av flaskehalsinntektene på eksisterende mellomlandsforbindelser er vesentlig høyere enn det NC har estimert. Statnett sine estimerer for samlet norsk samfunnsøkonomisk nytte er derfor lavere enn NC sine, men Statnett bekrefter at forbindelsen forventes å ha høy samfunnsøkonomisk nytte. Statnett mener imidlertid at usikkerheten til forventet nytte er betydelig og høyere enn NC sine anslag. Statnett mener også at inntekter kommer lenger ut i tid. Gjennomføringsplanen er urealistisk for det angitte tidspunktet for idriftsettelse.

På norsk side mener Statnett at Sima er et godt tilknytningspunkt da det er knyttet til resten av transmisjonsnettet med tre 420 kV-ledninger, noe som gjør det mulig å overføre strøm på kabelen i de

fleste situasjoner. Statnett mener dette er positivt for handelsinntektene og dermed lønnsomheten til kabelen. Det kan bli behov for å redusere kapasiteten på NorthConnect ved vedlikehold i Sima. Statnett mener NorthConnect bør legge til rette for utvidelse i Sima.

1.3 Interesseorganisasjoner og bedrifter

BKK produksjon AS (13.04.2018) støtter utbygging av NorthConnect fordi den vil øke verdien av vannkraften i Norge. Prisområdet NO5 er det eneste prisområde i Norge som ikke har utenlandsforbindelse, samtidig er kraftproduksjon nesten dobbelt så stor som kraftforbruket i dette prisområdet. BKK Produksjon mener at dersom NorthConnect ikke bygges vil flaskehalsinntektene tilfalle Danmark eller Nederland. BKK Produksjon anfører at direkteforbindelse mellom Norge og Storbritannia vil sikre at verdiene av den norske krafteksporten tilfaller Norge. Prisvirkningene av ny kabel til utlandet mener BKK Produksjon er usikker. Det anføres videre at det ikke er gitt at det blir vesentlig mer effektkjøring, ettersom effektkjøring er begrenset av konstruksjonsforhold, konsesjonsvilkår og miljøkrav. NorthConnect skal kobles til Skottland og BKK Produksjon viser til at Skottland har et stor behov for balansekraft. BKK Produksjon mener derfor norsk regulerbar vannkraft og skotsk vindkraft er et godt eksempel på hvordan vi kan skape ytterligere verdier av vår vannkraft samtidig som det muliggjør vekst i produksjon av fornybar energi i Europa.

ECO (15.04.2018) mener kabler til utlandet er bra for forsyningssikkerhet, klima og verdiutvikling av vannkraft. Norge går mot et kraftoverskudd og en kabel vil gi fordeler i form av direkte handel i stedet for transitt av energi gjennom andre land i Europa. Ifølge ECO vil NorthConnect avlaste transmisjonsnettet og dermed utsette nettinvesteringer og redusere tap. ECO mener priseffekten fra NorthConnect kan bli tilnærmet nøytralisert av nettbespareser og ekstraordinære inntekter. De ber NVE vektlegge de positive samfunnsøkonomiske virkningene knyttet til systemtjenester. De ber også NVE ta hensyn til situasjoner hvor nettet ikke er intakt og viser til eksempel på flaskehalsinntekter mellom NO5 og NO1.

ECO mener NorthConnect vil kunne bidra til å gjenoppbygge kapasitet etter feilhendelser og bidra med reaktiv effekt.

ECO anbefaler at NorthConnect gis konsesjon.

El og IT Forbundet (23. mars 2018) mener utbygging av utenlandskabler bør være i regi av Statnett, av hensyn til blant annet forsyningssikkerhet og usikkerhet knyttet til drift av kabelen. Bygging av nye kabler må avventes til det foreligger erfaring fra de kablene som nå er under bygging, blant annet påvirkning på strømprisnivået i Norge. En privat kabel vil ifølge dem nyttiggjøre seg av kapasiteten i sentralnettet, finansiert av norske forbrukere. De ber NVE ta hensyn til Statnetts bemerkninger om utfordringer som NorthConnect kan gi for driften av kraftsystemet. El og IT Forbundet mener konsesjonssøknaden må avslås og viser til signaler i Stortingets behandling av tredje energimarkedspakke. De legger til grunn at avslaget ikke må medføre kostnader for andre enn NorthConnect.

Energi Norge (20.4.2018) mener NorthConnect er et svært lønnsomt prosjekt for det norske kraftsystemet, som i tillegg kan gi positive bidrag til å redusere innenlandske nettinvesteringer og styrke systemdriften. Prosjektet gir et gunstig samspill mellom britisk kraftsystem med økende grad av vindkraft og det vannkraftbaserte norske kraftsystemet. Manglende gjennomføring eller unødige forsinkelser av prosjektet mener Energi Norge kan flytte verdiskapningen fra norske fleksible kraftressurser til våre naboland. Energi Norge mener prosjektet bør få konsesjon og realiseres så snart som mulig.

Energi Norge mener det samfunnsøkonomiske overskuddet på 14 milliarder kroner virker høyere enn det andre tidligere mellomlandsforbindelser som har fått konsesjon. Forbindelsen kan bidra til å

avlaste transmisjonsnettet, redusere overføringstap og innenlandske nettinvesteringer og bedre forsyningssikkerheten på Vestlandet. Forbindelsen har konsekvenser for kraftprisen (0,7-1,7 øre/KWh). Energi Norge mener ikke at det i den samfunnsøkonomiske beregningen ikke skal tillegges ekstra vekt til enkelte forbruksgrupper som industrien. Det bes om at de samme metode og prinsipper for vurdering av samfunnsøkonomisk lønnsomhet som i tidligere konsesjonsbehandlingsaker av mellomlandsforbindelser benyttes. Videre påpekes det at med dagens eierskap i norsk kraftsektor (Lyse Produksjon, Agder Energi og ECO Energi), vil en overveiende del av verdiskapningen komme det norske samfunn til gode. Nåverdien av dette prosjektet alene utgjør i størrelsesorden det samme som hele norsk vannkraftsektor bidro med i skatter og konsesjonspålagte avgifter i 2016, ifølge Energi Norge.

Energi Norge mener tilknytningspunktet i Norge er gunstig med tanke på systemdrift og produksjonsressurser. Selv om det er viktig med erfaring fra eksisterende mellomlandsforbindelser før igangsettelse av nye forbindelser. Det er også viktig å legge til rette for god og sikker systemdrift. Energi Norge kan heller ikke se at særlige utfordringer i systemdriften kan være avgjørende argument for å utsette konsesjonsbehandlingen. Alt dette taler for å sette i gang prosjektet så snart som mulig.

Energi Norge mener manglende gjennomføring eller utsettelse kan flytte norsk verdiskapning til andre land. Energi Norge mener NorthConnect er en attraktiv verdiskapningsmulighet for Norge, i en tid der det europeiske kraftsystemet er i stor utvikling taler for å realisere prosjektet og unngå unødige forsinkelser. Det er viktig med en grundig og normal rask fremdrift og likebehandling etter energiloven.

Energi Norge er opptatt av at norsk industri skal ha gode rammebetingelser og viser til at en internasjonal sammenligning i 2016 slo fast at norsk kraftindustri har de mest attraktive rammebetingelser for energi i Europa og helt i tet globalt også.

Fiskarlaget Vest (11. april 2018) viser til at det stadig er mer konkurranse om områder i sjø. De opplyser om at Fiskeridirektoratets nettside ikke inneholder alle registrert fiskeområder, blant annet leppefiske og krepsfiske. Fiskeområdene er heller ikke statiske.

Fiskarlaget Vest mener utgangspunktet må være at kabelen ikke blir lagt gjennom reketrålfelt og tildekking med stein kan ikke godtas i disse områdene og det forutsettes at kabelen ikke vil være til hindre for lysfiske. Metode for overdekning av kabelen (steinstørrelse og vinkel på fylling) er viktig.

Til havs må det unngås at kabelen legges i tobisfelt.

Fiskarlaget Vest er opptatt av at fiskerne tas med i dialog når det foreligger mer konkrete planer for tildekking med stein. De ber om at det blir tilsendt en arbeidsplan for tiltakene i sjøområdene og at forutsetter at kabelen blir registrert på sjøkartet og at fiskerne ikke skal ha noe ansvar for ev. skade på kabelen.

Forum for natur og friluftsliv Hordaland (FNF Hordaland) (16.04.2018) Uttalelsen er skrevet på vegne av Bergen og Hordaland turlag, NJFF Hordaland, NOF Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Sogn og Fjordane Turlag, Naturvernforbundet Sogn og Fjordane, NJFF Sogn og Fjordane, styret i FNF Rogaland som består av Haugesund Turistforening, Stavanger Turistforening, Ryfylke friluftsråd, NJFF Rogaland, NOF Rogaland, Norges Speiderforbund Vesterlen krets og Naturvernforbundet i Rogaland.

FNF Hordaland krever tilleggsutredninger av de samlede virkninger for natur, miljø, landskap og friluftsliv. Kunnskap om miljø- og naturvirkninger som følge av økt kraftutveksling er beslutningsrelevant for saken og FNF Hordaland mener at både positive, negative, direkte, indirekte, midlertidige, varige, kortsiktige og langsiktige virkninger skal utredes. Dette følger også av

konsekvensutredningsregelverket ifølge FNF Hordaland. Det må foreligge vurderinger av hvor stort potensial det er for økt effektkjøring innenfor eksisterende vilkår og konsesjoner i kraftsystemet. Det må også vises hvilket potensial det er for O/U prosjekter og hvilke begrensninger kontraktsfestede effektreserver vil utenlandskabler vil ha på handlingsrommet for økt vannslipp i revisjonsprosessen.

FNF Hordaland krever at effekten av mellomlandsforbindelsen på britisk kraftforbruk og klimagassutslipp kartlegges. Her må det inkluderes en oppdatert beregning av det økte behovet for balansekraft i det nordiske markedet.

Energimyndighetene må redegjøre for hvordan vi tolker at man skal evaluere virkningene av to kabler under bygging.

Hardanger fjellfisk AS (15.04.2018) er nærmeste nabo til tomten for omformerstasjon i Simadal og ønsker å være høringspart og ha møte for å diskutere synergier innen vanntilførsel avløp og annen infrastruktur.

Hydro (13.04.2018) mener erfaring fra dagens kabler må innhentes før det settes i drift nye på grunn av utfordringer for systemdriften. De påpeker usikkerheter om kostnader for sentralnettet og dermed tariffgrunnlaget for industrien. Et eventuelt forslag til tariffing for kabeleier bør lages og denne bør legges ut på høring sammen med regulering av flaskehalsinntektene. Reguleringen må ikke være skadelidende for industrien.

Hydro mener tiltaket må ses i sammenheng med konsumentunderskuddet. Videre mener de at det er flere usikkerhetsmomenter som bør inkluderes i den samfunnsøkonomiske vurderingen, som eksempelvis fremdriftsplan, konsekvenser for transmisjonsnettet og Brexit.

Industri Energi (16.04.2018) går mot utbygging av NorthConnect bl.a. på grunn av økt nettleie og økt kraftpris for industrien. De påpeker at det vil bli et stort nettap fra vannkraftverkene til forbrukere i Storbritannia. De mener en eksport av kraft vil true den norske energibalansen og den vil redusere Statnetts inntekter fra eksisterende kabler til utlandet og dermed øke nettleien. Industri Energi mener at kommersielle aktører som eiere vil kunne gi mulighet for manipulering av kraftpriser og viser til St. Prp. 35 L (2015-2016). Videre mener Industri Energi at økt kraftpris påvirker inflasjonen og dermed rentesetting, kronekurs og lønnsdannelse. De påpeker usikkerheten knyttet til forventet økning i kraftpris som følge av NorthConnect og viser til at 5 øre vil utgjøre en kostnad på 2 milliarder kroner årlig for industrien. Industri Energi mener utredningen ikke følger kravene i utredningsinstruksen og plan og bygningsloven angående indirekte og grenseoverskridende økonomiske konsekvenser. Industri Energi kan ikke se at kabelen vil gi noen samfunnsøkonomisk nytte for Norge og de mener den utgjør en trussel for sysselsetting og lønnsomhet i norsk næringsliv.

Industri Energi mener hevder NorthConnect vil føre til økt effektkjøring som påvirker biologisk mangfold i vassdrag, noe utredningen ikke har tatt nok høyde for. De savner også en vurdering av klimaeffekten av en ny kabel, eksempelvis hvilke fossile energibærere som erstattes. De krever blant annet en utredning av om økte kraftpriser reduserer norsk produksjon av metaller og legeringer og om dette har noe å si for klimaet. De kan heller ikke se at det er redegjort for hvor mye ny fornybar produksjon som kan etableres som følge av NorthConnect.

Kværner (23. mars 2018) avgir uttalelse om hvordan NorthConnect eventuelt vil kunne påvirke deres verft på Stord. De ber om en oppdatert konsekvensutredning som dekker virkninger som tiltaket kan ha for verft- og basevirksomheter og eventuelle andre deler av den offshorerettede leverandørindustrien. Kværner påpeker at NorthConnect på kan gi begrensninger for følgende områder:

- Halsnøyfjorden/Klosterfjorden

- Kjøtteinståa og Eldøy
- Grunne områder rundt øya Hille ved Halsnøy
- Digernessundet

Kværner viser til at deres tilgang til dype fjorder, dypvannskaier og nærliggende sjøareal er et viktig konkurransefortrinn og har av den grunn investert i nytt kaianlegg, som er spesialtilpasset flytende installasjoner. De har også investert i anlegg på Eldøyane for å kunne ta i mot tungløftfartøy og utrangerte installasjoner som skal hogges opp og resirkuleres. De viser til at prosjektene som Kværner jobber med har behov for tilgang til de omkringliggende sjøområdene.

Kværner er bekymret for at NorthConnect vil gi restriksjoner som er kostnadsdrivende og som legger begrensninger på virksomheten deres, eller som medfører reguleringer og restriksjoner som kompliserer prosjektgjennomføringen.

En oppdatert konsekvensutredning bør derfor omtale virkninger for annen aktivitet:

- Oppankring, nedsetting av strukturer, sikkerhetsavstand til kabelen og andre avgrensinger for marine operasjoner i nærheten av kabelen.
- Hvordan nytt regelverk blir hensyntatt i søknadsprosesser og lignende
- Hvilke krav til undersøkelser og dokumentasjon blir stilt til løftfartøy og andre fartøy som krysser eller går langs kabeltraseen

Landsorganisasjonen Norge (9. april 2018) mener kabelen ikke bør vurderes bygget før erfaringene med økt utenlandskapasitet fra Norge foreligger frem mot 2021. Videre har de følgende merknader:

- NorthConnect må anses som private selskaper, selv om kraftselskapene er offentlig eid.
- Sentralnettet i Norge, inkludert utenlandskablene, må eies og drives av Statnett.
- Krav om funksjonelt og selskapsmessig skille mellom produksjon av kraft og fremføring av kraft må tilsi at kraftprodusentene som eier NorthConnect ikke skal kunne søke om konsesjon til å bygge en utenlandskabel.
- Søknaden må ikke innvilges og LO har registrert at konsesjonsbehandlingen for bygging av utenlandskabler skal behandles av kongen i statsråd, og at avgjørelsen ikke kan ankes.
- Regjeringen må legge behov for skrittvis og kunnskapsbasert utvikling av utenlandskapasitet til grunn og avslå søknaden.
- Dersom Statnett må kjøpe prosjektet, må ikke samfunnet og nettkundene ta regningen.
- NorthConnect vil bidra til økt kraftpris i Norge, gitt prisnivået på kraft i Storbritannia.
- Norge ligger godt over de mål som EU har satt for utvekslingskapasitet mellom land.

Lerøy (16.04.2018) viser til at de har anlegg langs kabelen og er opptatt av at den ikke kommer i konflikt med fortøyninger eller blokkerer fremtidig justering av disse eller anleggsutforming. Lerøy ønsker kabelen lagt så langt unna deres anlegg som mulig. Vedlagt uttalelsen er kart som viser anleggene.

Lingalaks AS (15.4.2018 og 7.2.2019) er et havbruksselskap med lokaliteter for produksjon av laks i Hardangerfjorden og deres anlegg kan bli berørt av kabelen. Lingalaks forutsetter at kabelen ikke vil medføre ulemper for deres virksomhet eller fremtidige utvidelser. NC har informert Lingalaks om den omsøkte traseen og den vil ifølge Lingalaks komme i konflikt med flere av deres lokaliteter. Lingalaks

vil forsøke å finne løsninger for disse utfordringene, men påpeker viktigheten av å grave ned kabelen dypt nok. Lingalaks ber om at NVE setter vilkår om at NC skal inngå avtaler med berørte interesser om kompensasjon for utgifter slik parter påføres.

Norges Fiskarlag (10. april 2018) viser til at deres innspill i høring av meldingen i hovedsak er tatt hensyn til i det videre arbeidet som har ledet frem til søknadens om nå er på høring. Fiskarlaget viser til konsekvensutredningen og påpeker at det kan være forhold som har oppstått siden 2012 som må komme frem i konsekvensanalysen for fiskeri. Eksempelvis er forbudsperioden for fiske av brisling for 2017/2018 fra 1. april til 31. juni. Fiskarlaget forutsetter at Havforskningsinstituttets merknader i saken blir fulgt ved gjennomføring av tiltaket. Det anbefales at NorthConnect kontakter Fiskarlaget Vest og Fiskebåt sør hvis det er behov for gjennomgang av fiskeriene i området.

Fiskarlaget forutsetter at de foreslåtte avbøtende tiltak i konsekvensutredningen følges opp id en videre prosessen og at NorthConnect finner gode løsninger for tildekking av kabelen der den ikke kan spyles ned. Fiskerne er avhengig av at kabler er overfiskbare og ønsker derfor at det stilles vilkår om at den fjernes dersom den tas ut av drift i fremtiden.

Norges naturvernforbund (15.04.2018) ber NVE si nei til søknaden fra NorthConnect. De mener det må gjøres en mer omfattende utredning som omhandler samlede konsekvenser, inkludert behov for nettutvikling, mulig økt effektkjøring og behov for bygging av flere kraftverk. Naturvernforbundet forventer at det gjennomføres en tilleggsutredning som inkluderer et 0-alternativ og langsiktige virkninger av en ny strømkabel til utlandet.

Norsk industri (16.4.2018) representerer et mangfold av industribedrifter som er viktige bidragsytere til verdiskapning og eksportinntekter. Fornybar energi er en viktig innsatsfaktor og flere bedrifter er store forbrukere av elektrisk kraft. Deres konkurransevne påvirkes av energikostnader, der marginale svingninger i kraftprisen har store innvirkning på konkurransekraften.

Norsk industri mener NorthConnect ikke skal gis konsesjon på nåværende grunnlag. Prosjektet har uklare elementer som må avklares før konsesjonsprosessen kan fullføres ifølge Norsk Industri. Det er usikkerhet knyttet til håndtering av prosjektet og konsekvensen av Stortingets vedtak i mars 2018 om eierskap til nye kabler. Norsk industri forventer at Statnetts råd om utsettelse til man har noen års erfaring med NSL og NordLink tar til følge. Dette er et punkt som er inkludert i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Frp, Venstre og MDG om innlemmelse av 3. energimarkedspakke.

Usikkerhetene om regulatorisk modell, eierskap og tidspunkt for idriftsettelse må avklares før den samfunnsøkonomiske nytten av NorthConnect kan verifiseres og konsesjon gis. Konsekvenser for konsumenter må tydeliggjøres og drøftes.

NorthConnect forventes å gi en prisøkning på 1,7 øre/kWh eller en kostnadsøkning på 85 millioner kroner for en bedrift som bruker 5 TWh per år. Dette kommer i tillegg til prisvirkningene fra Nordlink og NSL på ca. 4 øre/KWh. Dette har store konsekvenser for videre drift og satsing for bransjer som konkurrerer med smale marginer i globale markeder. NorthConnect kan svekke incentivet til å investere i utvidelser her hjemme.

NorthConnect utløser ifølge Norsk industri behov for innenlandske nettoppgraderinger med høyere nettтарiffer som konsekvens. Det oppgis i søknaden at NorthConnect gir netto nytte fra innenlandsk nettförsterkning siden tiltaksbehov for Samnanger-Sauda faller bort, men dette er Statnett uenig i. Effekten blir dermed en økning i nettтарiffen som legges til kostnadsøkninger fra høyere kraftpriser. Norsk Industri mener kabeleierne selv må dekke alle investerings-, bruks- og driftskostnader for kabelen, inkludert innenlandske nettförsterkninger og tariff til sentralnettet.

Inntektsreguleringsmodellen for NorthConnect er ukjent. Norsk Industri mener NVE-renten på 5,88 % som er en robust terskelverdi for god avkastning i nettbransjen bør være et maksimum.

Konsument- og produsentoverskudd burde vært fremlagt separat i konsesjonssøknaden. Samtidig mener Norsk Industri at metodikken som brukes konsekvent gir høyere produsentoverskuddsvirkning enn tilsvarende på konsumentensiden så lenge det er kraftoverskudd. Denne skjevheten mener Norsk Industri forsterkes ytterligere av at industriforbrukets priselastisitet, som er høyere enn annet forbruk, ikke fanges opp i analysen. Norsk Industri mener det er helt avgjørende for totalvurderingen av disse fordelingsvirkningene synliggjøres.

Norsk Industri mener også at andre kabelprosjekt mellom nordiske og kontinentale land som er under planlegging vil i varierende grad føre til prisøkninger i Norden og Norge.

SFE Produksjon (18.4.2018) peker på at hovedverdien ved å bygge ny kabel til Skottland er at Norge kan kjøpe billig kraft fra Skottland ved høy vindkraftproduksjon og selge dyr kraft ved lav vindkraftproduksjon og/eller høyt forbruk. Norsk reguleringsevne er attraktivt i et marked med mer uregulerbar kraftproduksjon og SFE produksjon mener det er viktig at det bygges direkte forbindelser til de markedene med størst reguleringsbehov og at denne kraften ikke går i transitt gjennom andre land som profitterer på dette.

SFE produksjon mener at mellomlandsforbindelser kan bidra til utfasing av fossile kraftverk i Skottland og gi store klimatiske effekter. Når det gjelder effektkjøring påpeker SFE Produksjon at produsentenes reguleringsevne ikke vil endres ved flere utenlandsforbindelser. SFE Produksjon vil uansett måtte forholde seg til manøvreringsreglementet for det aktuelle vassdraget.

SFE Produksjon mener at omlegging til kvartersmarked, elektronisk aktivering av reguleringer, samt innføringen av MACE vil løse mye av utfordringene i systemdriften. SFE Produksjon mener Statnett sin bekymring for de utfordringer NorthConnect fører til for systemdriften er noe overdrevet. De mener Statnett for en overgangsperiode kan operer med redusert ramping av kabelen frem til nødvendig erfaring er høstet.

SFE Produksjon mener at det er de mest gunstige samfunnsøkonomiske prosjektene blir bygget til rett tid og at kapasiteten til kabelen stilles til rådighet for de ulike markedene. Kabeleier bør ifølge SFE Produksjon ikke ha enerett til å utnytte kapasiteten. Ekstraordinære flaskehalsinntekter bør brukes til å redusere sentralnettstariffen. Men kabeleier må ikke få en begrensning i hva som kan tas ut som maksimal avkastning, men også få en garantert minimumsavkastning. Slik at ikke prosjektet ikke blir investert i på grunn av et usymmetrisk risikobilde.

Statkraft (12. april 2018) påpeker at økt utvekslingskapasitet er viktig for norsk forsyningssikkerhet og for verdiskapning av norsk vannkraft. Det norske kraftsystemet kan bidra til en omlegging mot et mer fornybart europeisk kraftsystem.

Statkraft forutsetter at NorthConnect dekker kostnader knyttet til endringer i deres anlegg i Simadal og at det kompenseres for andre ulemper og kostnader en utbygging vil kunne gi. Utover dette har Statkraft følgende merknader:

- Kryssing med luftspenn må ikke gi restriksjoner for transport på vegen
- Det må være enkel tilkomst til grunnvannsbrønner i Simadal og forurensning må ikke forekomme.
- Tiltaket må ikke medføre dårligere håndtering av flomsituasjoner i elva og Statkrafts anlegg.
- NorthConnect bør vurdere å inngå leieavtale for grunn til koblingsanlegg.

- NorthConnect må i planleggingen ta hensyn til flom og massetransport i Ekrebekken ved koblingsanlegget.
- Det må tas hensyn til mulighet for etablering av naust ved Prestekoneholet. Og at det vurderes avbøtende tiltak dersom kabelen gir restriksjoner for bruk av småbåter.
- Statkraft forventer at støyen ikke overstiger det som foreligger i støysonekartene, eventuelt at NorthConnect iverksetter avbøtende tiltak dersom støyen blir høyere enn forventet.
- Utkobling av 22 kV-ledning i Simadal må planlegges og koordineres med Statkraft
- Det bør kontrolleres at pumperør for sjøvannspumper ikke blir skadet under kabelleggingen.
- Statkraft ønsker enkel utforming av nytt kryss for fylkesveg.
- Statkraft viser til god dialog med Northconnect og ønsker at dette fortsetter i det videre arbeidet.

ZERO (20.4.2018) mener prosjektet har høy klima- og miljønytte. Prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt etter NorthConnect sine beregninger. ZERO merker seg at Statnett konkludere med at prosjektet kun utløser mindre tiltak på eksisterende nettanlegg. ZERO anbefaler at prosjektet gis konsesjon.

1.4 Privatpersoner

Alvhild og Jan Lofthus (7. mars 2018) ber om at NorthConnect ikke bygges, med begrunnelse i at industrien og folk må tilgang til nok strøm i fremtiden. De viser til at de tidligere i år har fått melding fra kraftverket i nabokommunen til Eidfjord om å spare på elektrisitet på grunn av redusert forsyningskapasitet. Det mener Norge må ha råderett og konkurransefordel.

Egil Møen (15.04.2018) mener det bør legges til rette for at betong produseres i Simadal og foreslår bruk av et mobilt blandeverk. Betong produseres lokalt for å redusere trafikk og bra for klima. Ønsker mobilt blandeverk.

Håkon Hansen (1. april 2018) er grunneier i Simadalen og mener NorthConnect er et viktig ledd i klimasatsningen, men mener tiltaket ikke er godt nok utredet på enkelte punkter. Hansen mener forbindelsen mellom likeretterstasjon og dagens koblingsanlegg må bygges som kabel. NVE bør også stille krav til opparbeidelse av erstatningsareal for badeplass/fiskekulpen på nordsiden av elvekryssingen. Hansen mener skisser for stasjonsbygget står i sterk kontrast til landskapet og mener NVE bør stille krav til landskapstilpasning av anlegget, og at konsekvens for reiseliv og friluftsliv baseres på planlagt utforming. NorthConnect må også vurdere hvorvidt tungtransporten i realiteten vil være langs sjø eller langs veg.

Kåre Paulsen (19. mars 2018) mener det ikke er grunnlag eller noen analyser som tilsier at det bør gis konsesjon til Northconnect. Dette begrunnes blant annet i det er strømkundene som må bære kostnadene og kraftprodusentene og kabeleierne som får inntektene. Det vises og til at kabelen vil medføre økte priser innenlands, en pris Paulsen mener er høyere enn det som fremgår av analysen til NorthConnect. Northconnect vil tilknyttes område stor kraftproduksjon, noe som vil medføre et annet kjøremønster som vil gi konsekvenser for miljø og landskap. Paulsen påpeker at dette ikke er utredet. Paulsen mener også at dagens eksportkapasitet er høyere enn kraftoverskuddet i Norge.

Rolf Yngvar Jenssen (9. mars 2018) mener det er rett å gi konsesjon til NorthConnect for å redusere det totale klimagassutslippet. En prisøkning på norsk vannkraft vurderes som positivt fordi det gir de offentlige eierne større inntekter og vil være en insentiv til å redusere strømforbruket.

Santos v/Geir Erik Strand (28. mars 2018) viser til at kabelen (i området kart 9 og 10 i søknaden) er lagt midt i de fleste trålfeltene. Strand mener det burde vært vurdert flere alternativer som går utenom disse trålfeltene. Hindringer på bunn vil kunne skade utstyr på mindre trålere, og steindumping kan i tillegg ødelegge bunnfaunanen som reker lever på. Nedspyling av kabelen vil være et bedre alternativ, men også dette kan medføre fastkjøring og skade på utstyr.

Strand ber om at traseen legges utenom registrerte trålfetl ved kysten. Dersom den må legges gjennom trålfeltene, bes det om at den krysser på tvers og at kabelen beskyttes ned ved spyling og naturlig tildekking slik at den er overtrålbar. Det presiseres også at fiskere må holdes ansvarsløs for eventuelle skade påført kabeleier ved tråling.